

Lausunto

29.05.2026

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihoitolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Muu

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Tavoitteet selkeyttää sosiaalityön ja sosiaalihoitojärjestelmän asemaa sosiaalihoitojärjestelmässä, sujuvoittaa sosiaalihoitojärjestelmän asiakkuutta koskevaa prosessisäätelyä sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä sosiaalipalveluita ovat pääosin kannatettavia. Ehdotetut keinot ovat kuitenkin osittain ristiriitaisia suhteessa tavoitteisiin. Monilta osin on epävarmaa, lisäävätkö esitetyt muutokset palvelujen asiakaslähtöisyyttä, tarveperusteisuutta, oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta, vahvistavatko vaikuttavuutta tai tuottavatko toivottuja säästöjä pitkällä tähtäimellä.

Säästötoimia on haettu pääasiassa ”keventämällä” palvelukuvauksia ja niiden säätelyä. Tämä saattaa kaventaa sosiaalihoitojärjestelmän asiakkaiden saamia palveluja ja niihin liittyviä oikeuksia Ehdotuksiin sisältyy riskejä sosiaalihoitojärjestelmän asiakkaiden oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden heikkenemisestä erityisen haavoittuvassa asemassa ja elämäntilanteessa olevien ihmisten tuen ja palveluiden saamisen näkökulmasta. Ehdotuksissa ei juuri näy hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita palvelujen ennaltaehkäisyyn, palveluketjujen ja palveluohjauksen vahvistamisesta, joilla olisi ollut mahdollisuus saavuttaa säästöjä taloudellisesti kestäväällä tavalla myös pidemmällä aikavälillä.

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

Tavoitteet selkeyttää sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen asemaa sosiaalihuollossa, sujuvoittaa sosiaalihuollon asiakkuutta koskevaa prosessisääntelyä sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä sosiaalipalveluita ovat pääosin kannatettavia. Ehdotetut keinot ovat kuitenkin osittain ristiriitaisia suhteessa tavoitteisiin. Monilta osin on epävarmaa, lisäävätkö esitetyt muutokset palvelujen asiakaslähtöisyyttä, tarveperusteisuutta, oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta, vahvistavatko vaikuttavuutta tai tuottavatko toivottuja säästöjä pitkällä tähtäimellä.

Säästötoimia on haettu pääasiassa ”keventämällä” palvelukuvauksia ja niiden sääntelyä. Tämä saattaa kaventaa sosiaalihuollon asiakkaiden saamia palveluja ja niihin liittyviä oikeuksia Ehdotuksiin sisältyy riskejä sosiaalihuollon asiakkaitten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden heikkenemisestä erityisen haavoittuvassa asemassa ja elämäntilanteessa olevien ihmisten tuen ja palveluiden saamisen näkökulmasta. Ehdotuksissa ei juuri näy hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita palvelujen ennaltaehkäisyyn, palveluketjujen ja palveluohjauksen vahvistamisesta, joilla olisi ollut mahdollisuus saavuttaa säästöjä taloudellisesti kestäväällä tavalla myös pidemmällä aikavälillä.

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Erytystä tukea tarvitsevan henkilön ja asiakkaan määritelmän säilyttäminen laissa on tärkeää ja kannatettavaa. Uudessa määritelmässä päihteiden ongelmakäyttöä ja riippuvuuskäyttäytymistä ei enää mainita erikseen, vaikka ne sisältyvätkin välillisesti psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn rajoitteisiin. Riskinä voi olla, että erityisen tuen tarvetta tulkitaan hyvinvointialueilla vaihtelevasti ja että päihde- ja riippuvuushaittoja kokevien ihmisten erityinen haavoittuvuus jää käytännössä heikosti tunnistetuksi. Lisäksi esitykseen sisältyvä sosiaalityöntekijävelvoitteen keventäminen täysi-ikäisten erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden osalta sisältää sekä mahdollisuuksia että riskejä. Työnjaon joustavoittaminen voi nopeuttaa palveluihin pääsyä ja vapauttaa sosiaalityöntekijöiden osaamista kaikkein haastavampiin tilanteisiin. Samalla vaarana on, että kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien koordinointi, oikeusturva ja kokonaisvaltainen arviointi heikentyvät, ellei hyvinvointialueilla pystytä varmistamaan riittävää sosiaalityön osaamista asiakasprosessin eri vaiheissa.

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Lapsuuden ja nuoruuden elämänvaiheen erityisyys on jätetty pois tästä ehdotuksesta. Yhtä tarkat määrittelyt eivät kaikilta osin enää ole tarpeen. Ehdotuksessa puhutaan heidän osaltaan vain kasvuolosuhteiden parantamisesta. Aiempi muotoilu oli parempi: ”seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.”

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Ehdotus sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen aseman ja ensisijaisuuden vahvistamisesta asiakkaan tuen tarpeisiin vastaamisessa on sinänsä kannatettava. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen rajapinnat sosiaalipalveluihin jäävät kuitenkin epäselviksi. Lakiesityksestä ei kaikilta osin käy riittävän selvästi ilmi, missä vaiheessa sosiaalityö tai -ohjaus muuttuu varsinaiseksi sosiaalipalveluksi tai mitä sosiaalityö on käytännössä ilman niihin väistämättä kiinnittyviä muita palveluja tai milloin asiakkaalla syntyy oikeus hallintopäätökseen ja muutoksenhakuun. Tämä voi johtaa merkittäviin alueellisiin tulkintaeroihin. Sosiaalityöstä ja -ohjauksesta tehtävistä hallintopäätöksistä luopuminen heikentäisi myös erityisesti heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden oikeusturvaa. Järjestettävien sosiaalipalveluiden kuvauksesta (14 §) ehdotetaan poistettavaksi maininnat päihde-, riippuvuus- ja mielenterveystyöstä sekä kasvatus- ja perheneuvonnasta, mikä voi heikentää näiden palvelujen kehittämistä ja saavutettavuutta. Kasvatus- ja perheneuvonta on lasten, nuorten ja lapsiperheiden kannalta erittäin tärkeitä palveluja, joilla on merkitystä pitkällä aikavälillä sekä ennaltaehkäisevänä, että korjaavana toimintana. Näitä palveluja ei tarjota muualla, ne ovat tärkeä osa palveluverkostoa. Sama koskee perhepalveluita. Nämä palvelut tulee säilyttää kuten aiemmin.

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Lapsiperhepalvelun määrittely vaikuttaa hyvin laaja-alaiselta ja epämääräiseltä. Tavoitteet ovat epäselvät samoin kuin lapsen määritelmä. Aiempi perhetyö oli selkeämmin määritelty ja sen kohteena oli lasten sekä nuorten terveyden ja kehityksen tukeminen. Lapsiperhepalveluun tulisi sisällyttää ja sanoittaa selkeästi aiempi kasvatus- ja perheneuvolatoiminta.

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Ehdotuksen tavoitteet asiakkaan tuen tarpeiden mukaan räätälöidystä ja omatyöntekijän koordinoimasta tavoitteellisesta toimintakyvystä ja osallisuutta vahvistavasta palvelusta ovat kannatettavia. Samoin painotus viranomaisten yhteistyöhön ja mahdollisuus yhdistää palvelua muihin asiakkaan tarvitsemiin palveluihin kuten työvoimaviranomaisten palveluihin.

Ehdotuksessa ei ole kuitenkaan otettu huomioon nuoruuden elämänvaiheen siirtymien erityisyyttä ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden (esim. työpajat) merkitystä nuorille aikuisille. Ehdotuksessa jää pois nykyiseen lakiin sisältyvät kuvaukset nuorten sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteista. Haavoittuvassa asemassa olevien nuorten aikuisten sosiaalisen kuntoutuksen tarpeet liittyvät usein ensisijaisesti arjen rakenteeseen, yhteisöllisyyteen, toimintakyvyn ylläpitämiseen, osallisuuden kokemukseen ja pitkäjänteiseen kuntoutumiseen. Toiminnot ovat tarjonneet tärkeää päivärytmiä, turvallisia ihmissuhteita ja kiinnittymistä palveluihin. Sosiaalista kuntoutusta on kehitetty viimeisten kymmenen vuoden aikana (mm. THL:n, Soccan ja hyvinvointialueiden toimesta) ja kuntouttavan työtoiminnan (mm. työpajojen) erityyppiset muodot ovat vakiintuneet monille tärkeiksi arkea

kannattaviksi rakenteiksi. Riskinä on, että kolmen eri palvelun yhdistäminen uudeksi yhteiseksi palveluksi voi katkaista sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan hyviksi todettujen toimintatapojen kehittämisen. Muutoksessa tulisi varmistaa pitkäjänteisten, konkreettisten arjen tukimuotojen säilyminen osana uutta palvelukokonaisuutta.

Vaikka palvelurakenteen yksinkertaistaminen, palvelujen yhteensovittaminen sekä työvoimaviranomaisten ja sosiaalihuollon tehtävien eriyttäminen ovat kannatettavia tavoitteita, lakiesitys jättää epäselväksi, miten uusi palvelu käytännössä korvaisi nykyiset palvelut kaikkein haavoittuvimmassa asemassa (esim. päihde-, riippuvuus-, mielenterveys- ja neurokirjon ongelmat) olevien nuorten aikuisten kohdalla. Pienet taloudelliset kannustimet (matkakorvaukset, mahdollisuus lounasruokailuun) ovat olleet tärkeitä vähävaraisille nuorille aikuisille. Näiden ehdotettu karsiminen ei tunnu järkevältä säästökohteelta, vaan heikentää monien heikoimmassa asemassa olevien nuorten aikuisten mahdollisuuksia ja motivaatiota osallistua uuteen täysin vapaaehtoisuuteen perustuvaan palveluun. Säästöt jäävät pieniksi, mutta vaikutukset voivat olla nuorten aikuisten toimijuuden, arjen rakenteiden, osallisuuden ja mielenterveyden kannalta merkittäviä. Vaarana on osallistumisen satunnaistuminen, motivaation heikkeneminen sekä se, että juuri ne henkilöt, jotka eniten hyötyisivät uudesta palvelusta, jäävät sen ulkopuolelle. Vaarana on myös se, että osallisuuden ja työkyvyn tuen palvelut heikkenevät, vaikka niiden tarve on kasvamassa. Uudistus onnistuu vain, jos kyetään estämään asiakkaiden jääminen tuen ulkopuolelle siirtymävaiheessa ja sen jälkeen.

Ehdotukset mahdollisuudesta ateriointiin palvelun yhteydessä ja matkojen tukeminen jatkossa ehkäisevällä ja/tai täydentävällä toimeentulotuella ovat kannatettavia. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen on kuitenkin harkinnanvaraista, vaihtelee alueittain ja lisäksi sen hakemisen prosessit ovat osallistujille raskaita.

Uuden palvelun tarkoitus kuvataan kaksijakoisena, sen katsotaan palvelevan sekä avoimille työmarkkinoille tähtääviä että tuovan osalle osallisuutta yhteiskunnassa. Käytännössä kohderyhmä on heterogeenisempi. Mikään nykyisten kolmen palvelun (kuntouttava työtoiminta, vammaisten työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus) ei liene täysin yhtenäinen, vaan jokaisen sisällä on eriytymistä. Myös jokaisen palvelun sisällä on kehitetty erilaisia toimintamalleja. Miten eri ryhmien tuen tarpeet voidaan ottaa riittävästi huomioon yhdistetyssä palvelussa? Palveluiden yhdistämisen riskinä voi olla se, että tuodaan liian erilaisia kuntoutujaryhmiä liian samankaltaiseen palvelukokonaisuuteen tavalla, jossa kunkin ryhmän kanssa kaikista tehokkaimmiksi kehittyneet toimintatavat heikkenevät tai päättyvät kokonaan.

Esityksen jatkovalmistelussa tulisi selkeämmin määritellä, miten uuden palvelun yhteisöllinen, kuntouttava ja päihde-, riippuvuus- sekä mielenterveysosaamista sisältävä tuki käytännössä toteutetaan, miten eri viranomaisten yhteistyö toteutetaan sekä miten varmistetaan, ettei kaikkein heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden palvelutaso heikkene uudistuksen seurauksena. Uusi palvelu ei saisi painottua liikaa arviointiin ja ohjaukseen ilman riittävää konkreettista tukea arjessa. Kuntoutusrahan saaminen olisi tarpeellista mahdollistaa palveluiden aikana, kun palveluiden tavoitteena on tukea kuntoutumista.

Ehdotetun 17 a §:n mukaan työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen osana voidaan järjestää toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää työtoimintaa. Mikäli työtoimintaa ei koske järjestämisvelvollisuus, hyvinvointialueiden nykyisessä taloudellisessa tilanteessa sitä ei ehkä asiakkaiden tarpeista huolimatta järjestetä lainkaan.

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

-

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Asiakassuunnitelman määrittely laissa ja erityistä tukea tarvitsevien maininta sen yhteydessä sekä omatyöntekijää koskevat määrittelyt ovat perusteltuja ja tärkeitä, varsinkin jos palvelutarpeen arvioinnin vaatimuksia kevennetään. Asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä ovat keskeisiä tuen jatkuvuuden rakenteita. Perusteltua olisi myös määrittää erityistä tukea tarvitsevan lapsen omatyöntekijäksi aina sosiaalityöntekijä. Ehdotuksiin jää kuitenkin myös tulkinnanvaraisuutta mm. siitä, miten kaikkia sosiaalihuoltopalveluita koskeva yhteinen asiakassuunnitelma käytännössä toteutetaan. On myös epävarmaa, tuottavatko ehdotetut muutokset arvioituja kustannussäästöjä.

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Sosiaalityöntekijän erityisten tehtävien määrittäminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa, jotta eri ammattilaisten työtehtävät kohdentuvat vastaamaan koulutusta ja osaamista. Voidaan kuitenkin kysyä, painottuvatko sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät ehdotuksessa liikaa rakenteellisiin, hallinnollisiin ja koordinoiviin rooleihin. Jääkö sosiaalityöntekijöille tällöin riittäviä edellytyksiä toteuttaa asiakkaiden kanssa tehtävää tavoitteellista lähityötä ja erityistä tukea tarvitsevien

asiakkaiden palvelutarpeen arviointia ja tukemista, joita esityksessä ja valmistelleen työryhmän ehdotuksissa korostetaan sosiaalihuollon ydintehtäväksi sekä sosiaalityön vaikuttavuuden ja muutostyön keskeiseksi tekijäksi? Huolta on esitetty myös siitä, pyritäänkö säästötavoitteiden takia siirtämään sosiaalityön vaativia asiantuntijatehtäviä vähemmän koulutetuille ammattiryhmille.

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Kyllä

Perustelut tiiviisti?

Ehdotus on perusteltu ja tarpeellinen. Sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija vahvistaa sosiaalityön asemaa ja sosiaalihuollon johtamista ja kehittämistä terveydenhuollon rinnalla.

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Kirjaamisen keventämisen tavoitteet ovat toisaalta ymmärrettäviä, mutta toisaalta osittain ristiriidassa sosiaalihuollon vaikuttavuuden vahvistamisen tavoitteiden kanssa. On tarpeen määritellä selkeämmin, millaisia kirjaamissältöjä voidaan poistaa ja millaisia on tarpeen paremminkin kehittää ja vakiinnuttaa riittävän vaikuttavuustiedon saamiseksi sosiaalihuollosta. Lisäksi kirjaamisen keventäminen ei saa vaarantaa asiakkaan tuen ja palveluiden tarpeiden tunnistamista ja niihin vastaamista. Asiakkaalla tulee säilyä oikeus tulla kuulluksi ja osallistua oman palvelunsa suunnitteluun.

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

Asiaksmaksujen korotukset heikentävät heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien, vähätuloisten ja paljon palveluja tarvitsevien tilannetta. Elinkustannusten nousu, aiemmat asiaksmaksujen ja lääkeomavastuiden korotukset sekä sosiaaliturvaan, kuntoutustukeen ja asumistukiin tehdyt leikkaukset ovat jo aiheuttaneet monille suuria taloudellisia vaikeuksia ja mm. lääkärikäynneistä ja lääkeostoista tinkimistä. Asiaksmaksujen korotukset voivat nostaa palveluihin hakeutumisen kynnyistä, lisätä palvelujen välttämistä tai johtaa siihen, että asiakas hakeutuu tuen piiriin vasta tilanteen kriisiytyttyä. Tämä on ristiriidassa esityksen oikea-aikaisen ja ennaltaehkäisevän tuen tavoitteiden kanssa. Sosioekonomiset terveyserot todennäköisesti kasvavat edelleen.

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Esitysluonnos ei anna riittävää eikä oikeaa kuvaa lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista. Esitysluonnos ei sisällä selviä arviointi- tai laskentamalleja taloudellisista kokonaisvaikutuksista tai

kustannussäästöistä. Monia asioita siirretään tai jatkovalmisteluun tai -selvittelyyn. Taloudellisten vaikutusten arviointi painottuu vahvasti arvioituihin välittömiin säästöihin, hallinnollisen työn keventämiseen ja palvelurakenteiden muutoksiin. Arvioinnissa ei riittävästi tarkastella sitä, millaisia pitkän aikavälin kustannuksia voi syntyä, jos varhainen tuki, sosiaalinen kuntoutus, lapsiperheiden moniammatillinen tuki ja perheneuvonta, päihde- ja riippuvuustyö, matalan kynnyksen palvelut ja nuorten huomioiminen heikkenevät. Osa esityksessä tavoitelluista säästöistä siirtynee myöhemmin raskaampiin ja kalliimpiin palveluihin. Näitä voivat olla lastensuojelu, sijaishuolto, erikoissairaanhoido, päihde- ja mielenterveyspalvelut, asumispalvelut, toimeentulotuki, kriisipalvelut, poliisin tehtävät, rikosseuraamusjärjestelmä ja tuomioistuimet. On todennäköistä, että yksilötasolla taloudelliset vaikutukset kasautuvat ihmisille, joilla on jo vähiten resursseja ja syventävät heidän ahdinkoaan.

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Esitysluonnos ei anna riittävää eikä oikeaa kuvaa lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista. Esitysluonnos tunnistaa joitakin riskejä, mutta ei arvioi riittävän konkreettisesti sitä, miten useat samanaikaiset muutokset vaikuttavat samoihin asiakkaisiin, nuoriin aikuisiin, työntekijöihin, perheisiin, järjestöihin ja hyvinvointialueisiin. Uudistuksen vaikutukset eivät rajoitu yksittäisiin palveluihin, vaan ne voivat näkyä asiakkaan koko elämänpiirissä: arjen toimintakyvyssä, asumisessa, toimeentulossa, perhesuhteissa, lasten hyvinvoinnissa, työ- ja opiskelukyvyyssä, palveluihin kiinnittymisessä ja osallisuudessa. Esitysluonnos ei sisällä selviä arviointi- tai laskentamalleja yhteisvaikutuksista. Monia arviointeja on siirretty jatkovalmisteluun tai -selvittelyyn.

Kun palveluita yhdistetään ja uudistetaan, on ensiarvoisen tärkeää seurata niiden toteutumista ja vaikutuksia työ- ja opiskeluvälisiin eri-ikäisillä, erilaisissa tilanteissa olevilla ja alueellisesti. Tähän tarvitaan sekä monipuolista tilastotietoa että laajoilla tutkimusaineistoilla tehtyä tutkimusta. Kokonaisuudessaan lakiehdotuksesta on poistettu monia nuoria koskevia määrityksiä. Nuoruus- ja nuoriaikaisuus ovat elämänvaiheita, joissa oikea-aikaisella tuella on paljon merkitystä sekä välittömästi että pitkällä aika välillä. On tärkeä järjestää tälle ikävaiheelle kohdistettuja palveluja sekä elämäntilanteen erityisyyden sekä oman ikäisen vertaistuen vahvistamisen kannalta. Nuorten sosiaalista kuntoutusta ei tule vähentää. Nuorten esille tuominen lakitekstissä osoittaa tämän ikävaiheen arvostamista ja heidän tulevaisuudestaan huolehtimista.

Tourunen Jouni

A-klinikkasäätiö, Nuorten sosiaalisen kuntoutuksen Hansku-tutkimushanke -
A-klinikkasäätiön, Kuntoutussäätiön ja Nuorisotutkimusseuran yhteinen
tutkimushanke